

A. ΟΡΙΣΜΟΣ

Παράγραφo ονομάζουμε ένα σύνολο προτάσεων - περιόδων, που στοχεύουν στην ανάπτυξη ΜΙΑΣ ΚΑΙ ΜΟΝΟΝ ΜΙΑΣ ιδέας, θέσης, άποψης.

Η παράγραφος θεωρείται μικρογραφία ενός κειμένου. Αυτό σημαίνει ότι, για να γράψει κανείς ένα άρτιο κείμενο, πρέπει:

- να γνωρίζει την τεχνική του να γράφει σωστές παραγράφους και
- να μπορεί να συνδέει πολλές τέτοιες, επίσης σωστά.

B. ΔΟΜΗ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ

Βασικά συστατικά στοιχεία μιας καλής παραγράφου είναι:

- 1) η **ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ**
- 2) οι **ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ**
- 3) η **ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ**

Αναλυτικότερα:

1. ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ (ΘΠ) είναι η πρόταση με την οποία διατυπώνουμε το θέμα της παραγράφου. Είναι δηλαδή το θέμα ή ο πρόλογος της παραγράφου.

Η ΘΠ

- πρέπει
 - ✓ να είναι διατυπωμένη με σαφήνεια (όχι γενική & αόριστη)
 - ✓ και να μπορεί να αναπτυχθεί σε μία μόνον παράγραφο
- μπορεί να τοποθετηθεί
 - ✓ στην αρχή
 - ✓ στο μέσο
 - ✓ στο τέλος
 - ✓ ή και να παραλείπεται όταν εννοείται σαφώς (σπανιότατα)
- μπορεί να είναι
 - ✓ **πρόταση "γεγονός"**, οπότε παραθέτουμε τεκμήρια για στήριξη
 - ✓ **πρόταση "γνώμη"**, οπότε παραθέτουμε επιχειρήματα για απόδειξη
 - ✓ **μικτή πρόταση**, οπότε χρησιμοποιούμε συνδυασμό τεκμηρίων και επιχειρημάτων.

Γεγονός χαρακτηρίζουμε την πρόταση, που αναφέρεται σε μια κατάσταση υπαρκτή, αντιληπτή. Αυτή αναλύεται με τη βοήθεια τεκμηρίων, αποδείξεων, που αντλούμε από την αντικειμενική πραγματικότητα.

π.χ. Ο Ελευθέριος Βενιζέλος υπήρξε πρωθυπουργός της Ελλάδας.

Γνώμη χαρακτηρίζουμε την πρόταση, που περιλαμβάνει ένα σχόλιο, μια κρίση, σχετικά με ένα πρόσωπο ή γεγονός. Αυτή αναλύεται με τη βοήθεια επιχειρημάτων, επί μέρους κρίσεων, που στηρίζονται σε ορισμένα τεκμήρια ή σε αξιωματικά δεκτές κρίσεις.

π.χ. Ο Ελευθέριος Βενιζέλος υπήρξε ο καλύτερος πρωθυπουργός της Ελλάδας.

2. ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ (Λ) είναι οι επιμέρους προτάσεις ή οι περίοδοι, με τις οποίες αναλύουμε αναπτύσσουμε τη (ΘΠ). Είναι δηλαδή το κύριο θέμα της παραγράφου.

Οι Λ (ανάλογα με το αν η ΘΠ είναι γεγονός ή γνώμη) μπορούν να είναι :

- τεκμήρια (αντικειμενικές αλήθειες)
- επιχειρήματα (λογικές συνθέσεις)

3. ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ (ΚΠ) είναι η πρόταση, με την οποία ολοκληρώνεται η παράγραφος. Είναι το συμπέρασμα, η κατάληξη, ο επίλογος της παραγράφου.

Η ΚΠ

- μπορεί να είναι
 - ✓ συμπέρασμα όσων προηγούνται
 - ✓ επανάληψη της (ΘΠ), με άλλη διατύπωση, για έμφαση.
- είναι δυνατόν
 - ✓ να τοποθετείται μόνον στο τέλος της παραγράφου,
 - ✓ να ταυτίζεται με τη (ΘΠ), όταν αυτή βρίσκεται στο τέλος,
 - ✓ να παραλείπεται, όταν προκύπτει σαφώς από τα παραπάνω.